

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет медицини та громадського здоров'я
Кафедра внутрішніх хвороб

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем

Галузь знань	_____	22 «Охорона здоров'я»
Спеціальність	_____	227 «Фізична терапія, ерготерапія»
Назва освітньої програми	_____	Фізична терапія, ерготерапія
Рівень вищої освіти	_____	перший (бакалаврський) рівень

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
завідувачка кафедри внутрішніх хвороб, д.мед.н., професор Єфременкова Людмила Назарівна	+380 99 287 3741	ivv25@ukr.net

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем є методом активної, функціональної і патогенетичної терапії і відображає принципи активного відновного лікування, що знаходиться в повній відповідності з реабілітаційним напрямом у клінічній медицині. Відрізняючись від інших методів лікування своєю фізіологічністю, фізична терапія впливає на різноманітні функції організму, сприяючи швидшому одужанню і профілактиці загострень захворювань серцево-судинної та дихальної системи.

Метою вивчення навчальної дисципліни є процес формування у здобувачів знань з кардіології та пульмонології, закладання основ розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів, діагностики і можливих напрямів корекції захворювань кардіо-васкулярної та респіраторної систем, набуття майбутніми спеціалістами – фізичними терапевтами практичних навичок та умінь, які дозволять зорганізувати та провести реабілітаційні заходи при серцево-судинних та пульмонологічних нозологіях.

Передумови для вивчення дисципліни:

а) дисципліна *грунтується* на вивченні здобувачами анатомії людини, нормальної та патологічної фізіології людини, деонтології та догляду за хворими, психології й інтегрується з цими дисциплінами;

б) дисципліна *грунтується* на вивченні здобувачами загальної частини курсу: основ фізичної реабілітації та ерготерапії, фізичного виховання, фізіології рухової активності, видів оздоровчо-рухової активності, моделей надання реабілітаційних послуг тощо й інтегрується з цими дисциплінами;

в) *інтегрується* з іншими дисциплінами спеціальної частини курсу (фізичною терапією при захворюваннях внутрішніх органів, фізичною терапією при порушеннях опорно-рухового апарату, фізичною терапією в нейрореабілітації, долікарської медичної допомоги, тощо).

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ, ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК 01. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 08. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК 02. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції.

СК 05. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у травматології та ортопедії, неврології та нейрохірургії, кардіології та пульмонології, а також інших областях медицини.

СК 06. Здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати.

СК 08. Здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії.

СК 11. Здатність адаптовувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов.

СК 12. Здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів.

СК 14. Здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Навчальна дисципліна «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем» забезпечує досягнення **програмних результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

ПР 03. Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

ПР 07. Тракувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

ПР 09. Реалізувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії.

ПР 13. Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист,

комфорт та приватність.

ПР 16. Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

ПР 17. Оцінювати результати виконання програм фізичної терапії та ерготерапії, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.

ПР 18. Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Застосування набутих здобувачами теоретичних знань про епідеміологію нозологічних форм захворювань серцево-судинної та дихальної систем; знання основних механізмів розвитку кардіологічної та пульмонологічної патології; клінічні форми та ознаки основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем завдяки:

знанням: етіології захворювань серцево-судинної та дихальної систем, патогенезу захворювань серцево-судинної та дихальної систем, клінічних форм та ознак захворювань серцево-судинної та дихальної систем, сучасних підходів до профілактики та лікування захворювань серцево-судинної та дихальної систем.

умінням: визначати клінічний діагноз хворого, охарактеризувати поняття про основні захворювання серцево-судинної та дихальної систем, розкривати етіопатогенетичні механізми основних захворювань серцево-судинної та дихальної систем, класифікувати основні захворювання серцево-судинної та дихальної систем, оцінювати стан хворого, надавати рекомендації з первинної та вторинної профілактики захворювань серцево-судинної та дихальної систем та проведення фізичної терапії та ерготерапії.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття перший семестр / другий семестр			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
8	240	20 / 20	30 / 40	52 / 78	4	7 і 8	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин			
	Усього	у тому числі		
		Лекц	Прак	Сам.роб
7 семестр Фізична терапія при захворюваннях дихальної системи Анатомо-фізіологічні особливості системи дихання.	6	2	2	2
Особливості перебігу бронхо-легеневих захворювань.	6	2	2	2
Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів і методів фізичної терапії при	6	2	2	2

захворюваннях органів дихання.				
Клінічна картина при бронхіті.	6	2	2	2
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при бронхіті	6		2	4
Клінічна картина при пневмонії.	6	2	2	2
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при пневмонії.	6		2	4
Клінічна картина при плевриті.	6	2	1	3
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при плевриті.	6		2	4
Клінічна картина при бронхіальній астмі.	6	2	2	2
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при бронхіальній астмі.	6		2	4
Клінічна картина при хронічних обструктивних захворюваннях легенів.	6	2	1	3
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при хронічних обструктивних захворюваннях легенів.	6		2	4
Клінічна картина при вроджених захворюваннях бронхолегеневої системи.	6	2	1	3
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при вроджених захворюваннях бронхолегеневої системи.	6		2	4
Клінічна картина при інфекційно-деструктивних захворюваннях бронхолегеневої системи.	6	2	1	3
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при інфекційно-деструктивних захворюваннях бронхолегеневої системи.	6		2	4
Усього годин за 7 семестр	102	20	30	52
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК				
8 семестр				
Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної системи				
Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи	6	2	1	2
Особливості перебігу серцево-судинних захворювань	6	2	1	2
Реабілітаційний скринінг та базисні реабілітаційні інтервенції при патології серцево-судинної системи	6	2	1	2
Стандарти обсягу та якості реабілітаційної допомоги хворим кардіологічного профілю	6	2	1	2
Складання програм фізичної реабілітації при патології серцево-судинної системи	6	2	1	2
Клінічна картина нейроциркуляторної дистонії	6	2	1	2
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на санаторному етапі при нейроциркуляторній дистонії	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при ендокардиті	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при міокардитах	6	2	2	2

Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при перикардиті	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при варикозному розширенні вен нижніх кінцівок	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на різних етапах при атеросклерозі	6		2	4
Клінічна картина стенокардії	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на санаторнокурортному етапі при стенокардії	6		2	4
Особливості перебігу інфаркту міокарда. Критерії ефективності реабілітації постінфарктних хворих	6	2	2	2
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на санаторно-курортному етапі при інфаркті міокарда	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації при серцево-судинній недостатності	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації при порушеннях серцевого ритму та провідності	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації при гіпертонічній хворобі	6	2	2	2
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на санаторнокурортному етапі при гіпертонічній хворобі	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації при ревматизмі	6	2	2	2
Засоби фізичної реабілітації та особливості реабілітаційної програми на санаторно-курортному етапі при ревматизмі	6		2	4
Засоби фізичної реабілітації при міокардіодистрофії	6		2	4
Усього годин за 8 семестр	138	20	40	78
Разом за курс	240	40	70	130
ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ - ІСПИТ				

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання як традиційним шляхом, так і з використанням університетської платформи он-лайн навчання на базі Moodle. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами та бібліотекою.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Фізична терапія при захворюваннях серцево-судинної та дихальної систем» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.

4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.
8. Тематика самостійної підготовки та індивідуальних завдань наведена в Структурі навчальної дисципліни.

7. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	50%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення іспиту (заліку).	50%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, залік та іспит
--	--

8. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

Денна форма навчання			
Поточний контроль			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	25
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	10
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			

¹ Індивідуально-консультаційна робота викладача зі здобувачами

1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	10
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			50
Підсумковий контроль екзамен / залік			50
Всього балів			100

9. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для іспиту / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C		
64-73 (5)	D	Задовільно	не зараховано
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	Fx	незадовільно	
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Соколовський В.С., Романова Н.О., Юшковська О.Г. Лікувальна фізкультура. – Одеса, 2015. – 234с.
2. Фізична реабілітація, спортивна медицина: підручник для здобувачів вищих мед. навч. закладів / В.В. Абрамов, В.В. Клапчук, О.Б.Неханевич [та ін.]: за ред. професора В.В. Абрамова та доцента О.Л. Смирнової. – Дніпропетровськ, Журфонд, 2014. – 456 с.: іл. 79.
3. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник для фахівців з фізичної реабілітації / Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко, Г. В. Кутакова ; за ред. Л.О. Вакуленко. - Тернопіль : ТДМУ "Укрмедкнига", 2020. - 372 с.

Допоміжна

1. Валецька Р.О. Основи медичних знань. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2008. - 379с.
2. Грейда Б.П., Столяр В.А., Валецький Ю.М. Реабілітація хворих засобами лікувальної фізкультури. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2003. – 310с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація. – К.: Олімпійська література, 2009. – 474с.
4. Окамото Гарі. Основи фізичної реабілітації. Львів, 2002. – 294с.
5. Основи фізичної реабілітації (загальна характеристика засобів фізичної реабілітації) : навч. посіб. / Д. С. Воропаєв, О. О. Єжова. – Суми, 2019. – Режим доступу: <https://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/75098>
7. Шаповалова В.А., Коршак В.М., Халтагарова В.М. та ін. Спортивна медицина і фізична реабілітація. - К.: Медицина, 2008. - 246с.
8. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / Швесткова Ольга, Свєцена Катержина та ін. – Київ, Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України: веб-сайт. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
2. Он-лайн бібліотека. URL: <http://www.lib.com.ua>.